Задания муниципального этапа республиканской олимпиады школьников
по татарскому языку для русскоязычных учащихся
школ с обучением на русском языке
2025-26 учебный год, 4 класс

Рус мәктәпләрендә белем алучы рус телле укучылар өчен
татар теленнән республика олимпиадасының муниципаль туры биремнәре
2025-26 уку елы, 4 нче сыйныф

Время проведения (Үткәрү вакыты) – 120 минут

Максимальный (максималь) балл – 76

1. Прочитайте слова и выделите, в которых есть звуки [гъ], [w] (в каждой строчке по несколько слов). *(За каждое слово 0,5 б., максимальное количество – 3 балла)*

[гъ] – гади, герой, гепард, багана, кыңгырау, гөл.

[w] – вагон, ватык, вак, вариант, тавык, паровоз.

2. Подчеркните слова, в которых количество букв не соответствует количеству звуков *(максимальное количество* – 3 *балла).*

Күлмәк, яхшы, укытучы, җәй, таяк, кыяр, матур, тәртипле.

3. От данных существительных образуйте формы множественного числа.

(Максимальное количество – 5 баллов)

Каен – ________________ **Каз –** _________________

Көн – _________________ **Көзге –** ________________

Сәгать – ______________

4. Придумайте и напишите прилагательные к слову КУЯН.
(Максимальное количество – 8 баллов)

____
____
____

5. Придумайте и напишите глаголы (*макс. количество – 7 баллов).*

Мин иртән йокыдан ______________. Урынымны ___________. Зарядка _____________. Иртәнге аш ________________. Тәрәзәдән урамга ______________. Урамда кар ___________. Ура! Чана, чаңгы _____________!

6. Прочитайте текст и ответьте на вопросы. *Максимальное количество – 9 баллов)*

Безнең песиебез бар. Аның исеме – Мыраубатыр. Аның үз урыны да бар. Мыраубатыр – бик матур песи. Аның алгы тәпиләре ак төстә. Ә муены аклы-каралы. Мыраубатыр тычканнарны тотарга бик ярата. Без дә аны бик яратабыз.

1. Назовите текст. *(1б.)* ____

2. Найдите имена собственные. *(1б.)* _________________________________

3. Найдите слово, отвечающее на вопрос **кто?** *(1б.)* ____________________

4. Найдите синонимы к данным словам *(3 б.)*:

матур – ____________________

тәпиләре – ____________________

песи – ____________________

5. Найдите антонимы к данным словам *(3б.)*:

матур – ____________________

арткы – ____________________

бар – ____________________

7. Запишите предложения в таком порядке, чтобы получился связный текст. *(Максимальное количество – 7 баллов)*

Җөмлә	Тәртип саны
Ул алманы кәгазьгә төрде дә мәктәпкә алып китте.	
Бакчачы бабай Чулпанга бер алма бирде.	
Тиздән күп итеп алмалар үсәр.	
Алманың төшләрен мәктәп бакчасына утырттылар.	
Ул алма бик зур иде.	
Матур алманы Чулпан үзе генә ашарга кызганды.	
Мәктәптә Чулпан алманы сыйныфташлары белән бүлешеп ашады.	

8. Составьте предложения и запишите. (*За каждый правильный ответ по два балла, максимальное количество – 6 баллов)*

1) бик, килде, кыш, соң, быел.
____

2) матур, нинди, туган, минем, җирем!

3) безгә, иртәгә, киләсезме, абыең, сез, белән, бергә?

9. Спросите у друга на татарском языке. *(Максимальное количество – 8 баллов)*

1) любит ли он читать книги

2) будет ли участвовать на конкурсе

3) когда улетают птицы в теплые края

4) есть ли у него интересная книга

10. Напишите сообщение на тему “Кыш”. *(10 предложений, максимальное количество – 20 баллов)*

Рус телендә урта гомуми белем бирү мәктәбенең рус төркемендә укучылар өчен татар теленнән үткәрелә торган муниципаль тур олимпиада биремнәре
2025-2026 уку елы, 7 нче сыйныф

Олимпиадные задания муниципального тура по татарскому языку для общеобразовательных организаций с обучением на русском языке (для изучающих татарский язык)
2025-2026 учебный год, 7 класс

Время выполнения – ***150*** *минут*
Максимальный балл – ***90***

1. Предложения разбиты на части. Поставьте слова в правильном порядке и запишите *(максимальный балл – 6)*:

1) Җаек | туа | Җиһанов | композитор | шәһәрендә | Нәҗип| Казахстанның | күренекле

____

2) ятим | яшеннән | кала | биш| ул

____

3) Җаектагы | йортында | тәрбияләнә | балалар | Нәҗип

____

4) килә | яшәүче | ул | апасы | Казанда | янына | яшәргә

____

5) өйрәнә| фортепианода | уйнарга | үзлегеннән |апасында

____

6) Муса | Казанда | таныша | белән | композитор | Җәлил |яшь

____

2. Прочитайте стихотворение и напишите ответ *(максимальный балл – 3)*.

__________________ __________________

Әткәй, әнкәй, мин, апай, әби, бабай һәм бер песи —

Безнең өйдә без җидәү: безнең песи — җиденчесе.

Бергә ашый, чәй эчә, безнең лә бергә йоклый ул,

Хезмәте дә бар: өйне тычкан явыздан саклый ул.

Габдулла Тукай

О чём это стихотворение? Напишите название стихотворения.

Җавап ________________

3. Напишите советы к представленным ситуациям *(максимальный балл – 10)*

1) Мин иртән ашарга яратмыйм.

____

2) Минем дусларым аз.

____

3) Өй эшләрен озак эшлим.

____

4) Көннәр салкын һәм карсыз.

____

5) Иртәгә мәктәптә ярыш була.

____

4. Переведите предложения *(максимальный балл – 12)*.

1) Мой друг интересуется искусством.

____

2) Урок закончился в час.

____

3) Такое красивое платье!

____

4) Тебе надо сходить к врачу.

____

5) Я очень рано встал.

____

6) Давайте познакомимся.

____

5. Придумайте вопросы к представленным ответам *(максимальный балл – 12)*.

1. – ____

– Мин быел җыр түгәрәгенә язылдым.

2. – ____

– Әйе, мин биергә яратам.

3. – ____

– Юк, миңа программалаштыру кызык түгел.

4. – ____

– Әйе, ошый. Без күп шөгыльләнәбез.

5. – ____

– Быел мин төрек теле буенча олимпиадага барам.

6. – ____

– Әйе. Минем дустым волонтер булып эшли.

6. Заполните таблицу *(максимальный балл – 12)*.

	+	–	?
мин	*катнаштым*	...	*катнаштыммы*
син	...	*катнашмадың*	...
...	*катнашты*	...	...
без	...	*катнашмадык*	...
...	...	...	*катнаштыгызмы*
алар	*катнаштылар*	...	*катнаштылармы*

7. Найдите в таблице слова (слова спрятаны по вертикали и горизонтали) и обведите или закрасьте их (*за каждый верный ответ 1 балл, макс. - 20)*.

Б	С	Ә	Б	Ү	Р	Е	К	А	Р
Ү	Т	Җ	О	К	А	П	Ч	Ы	К
Л	И	И	З	Б	Ү	Р	Е	К	Ш
Ә	М	Л	Л	П	Ч	А	Ң	Г	Ы
К	Е	С	А	Л	К	Ы	Н	В	Ч
Й	Р	Җ	В	А	К	Н	Я	А	А
Я	А	Ч	Ы	Р	Ш	Ы	Ң	О	Н
К	Я	И	К	Б	Ә	С	А	Ө	А
О	К	Р	У	Ч	К	Ө	Р	Т	Һ
Ш	У	Г	А	Л	А	К	К	Ы	З

8. Напишите 5 предложений о своем любимым учителе ***(за каждое верное предложение – 3 б., максимальный балл – 15)*.**

____

____

____

____

____

____

____

____

____

Рус телендә урта гомуми белем бирү мәктәбенең рус төркемендә укучылар өчен татар теленнән үткәрелә торган муниципаль тур олимпиада биремнәре
2025/2026 уку елы, 6 нчы сыйныф

Олимпиадные задания муниципального тура по татарскому языку для общеобразовательных организаций с обучением на русском языке (для изучающих татарский язык)
2025/2026 учебный год, 6 класс

Время выполнения – ***150*** *минут*
Максимальный балл – 93

1. **Придумайте название рисунку и составьте 3 вопроса (*максимальный балл – 12*).**

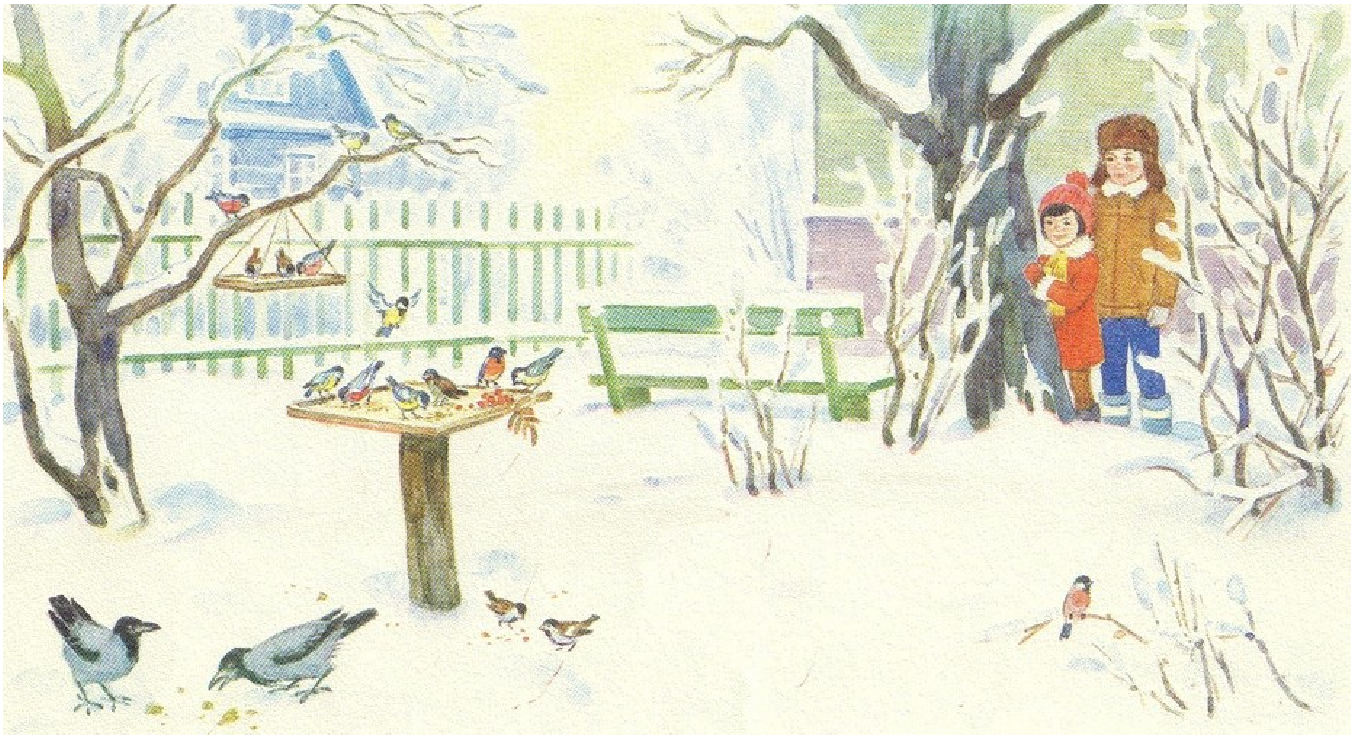

____

1.____

2. ____

3. ____

2. Прочитайте стихотворение и напишите какое слово пропущено. *(максимальный балл – 3)*.

Беренче ___________ көтәм,

Тәрәзәгә карыйм иртән.

Ник яңгыр ява микән?

Күлләвек бик күп иткән,

Ә мин бит кышны көтәм.

Беренче _____________ көтәм,

Кошлар да киткән күптән.

Кырау да төшә иртән.

_________ кайчан явар микән?

Берни юк шулай көткән.

Җавап _________________

3. Заполните таблицу ***(максимальный балл – 12)***.

	+	–	?
мин	...	*бармыйм*	*бараммы*
син	...	...	...
...	*бара*	...	*барамы*
без	...	*бармыйбыз*	...
сез	...	...	*барасызмы*
...	*баралар*	*бармыйлар*	...

4. Спросите у своего друга по-татарски *(максимальный балл – 5)*.

1) Что он/она любит есть на завтрак?

2) Любит ли он/она красиво одеваться?

3) Какой у него/нее любимый праздник?

4) Ты больше любишь сладкое или солёное?

5) У тебя есть домашние животные?

5. Переведите предложения *(максимальный балл – 14)*.

1) Сегодня солнечно.

____

2) Она медленно идет.

____

3) Ему не надо много думать.

____

4) Вдалеке видны горы.

____

5) Что мы будем делать в четверг вечером?

____

6) Она выиграла в номинации "Танцы".

____

7) Очень весело было!

____

6. Допишите окончания слов в предложениях *(максимальный балл – 11)*.

1) Безнең табигать___________ бик матур һәм бай.

2) Чиста һава кеше____________ дә, хайван___________ да кирәк.

3) Казан шәһәр____ уртасында Кабан күл____ бар.

4) Агач_________ яфрак_________ сары төс____, үләннәр корыган.

5) Дендрарий________ дөнья_______ төрле ил___________ китерелгән үсемлекләр бар.

7. Напишите время цифрами *(максимальный балл – 5)*.

*1) кичке тугыз –*____

2) унберенче ярты – ____

3) җиде тулырга унбиш минут – ____

4) сигезенче ун минут – ____

5) иртәнге җиде – ____

8. Предложения разбиты на части. Поставьте слова в правильном порядке и запишите *(максимальный балл – 10)*.

1) спектакль | мин | карадым | кичә | театрында | курчак

____

2) итте | шәһәрендә |дустым | Анталия | ял | былтыр

____

3) иң | Мәскәү | шәһәре | Россиянең | зур

____

4) без | кибетендә | дәреслекне | бу | күрдек | китап

____

5) байлык | иң | су | зур | җирдә

____

9. Перевидите названия профессий *(максимальный балл – 6)*.

повар – ____________________*, ученый –* ______________________*,*

летчик– ____________________*, рабочий –* ________________________*,*

швея – ______________________*, певица –* ________________________

10. Напишите о лучшем подарке, который тебе когда-либо дарили *(за каждое верное предложение – 3 балла, максимальное количество баллов – 15)*.

____

____

____

____

____

____

____

____

Задания муниципального этапа республиканской олимпиады школьников
по татарскому языку для русскоязычных учащихся
школ с обучением на русском языке
2025-26 учебный год, 5 класс

Рус мәктәпләрендә белем алучы рус телле укучылар өчен
татар теленнән республика олимпиадасының муниципаль туры биремнәре
2025-26 уку елы, 5 нче сыйныф

Время проведения (Үткәрү вакыты) – 120 минут

Максимальный (максималь) балл – 90

1. **Сколько раз в стихотворении встречается звук [ө]?** *(Максимальное количество – 3 балла).*

Ләйлә

Урамнар бүген сөенгән,

Ап-ак кардан киенгән.

Ләйлә чанасын өстерәп,

Чыгып китте өеннән. *(Һади Такташ)*

Ответ: ______________

2. **Распределите слова по следующим категориям** *(максимальное количество – 6 баллов)*

Слова для выбора: сәгать, юлбарыс, көньяк, якты, бәйрәм, яшь.

Количество звуков и букв равны – _________________________________

Количество букв больше количества звуков – ________________________

Количество звуков больше количества букв – ________________________

3. **Замените фразеологизмы словом** *(максимальное количество – 4 балла).*

   Башы күккә тиде – ____

   Авызы ерылды – ____

   Күз ачып йомганчы – ____

   Күз салды – ____

4. **Напишите обобщенное название слов** *(максимальное количество – 6 баллов).*

Баян, курай, скрипка – ____________ .

Чуртан, сазан, алабуга – ____________ .

Чәкчәк, бәлеш, өчпочмак – ____________ .

Кыш, яз, җәй, көз – ____________ .

Көрәк, тырма, балта – _____________ .

Кашкарый, энҗе, роза – _____________ .

5. Соедините реплики с представителями профессии *(максимальное количество – 8 баллов).*

1) Сезнең товарларыгыз 2176 сум тора.	А) Пешекче
2) Өчпочмакның эчлегенә бәрәңге, ит, суган, тоз, борыч кирәк.	Ә) Табиб
3) Укучылар, өй эшләрен көндәлекләрегезгә язып куегыз.	Б) Китапханәче
4) Сезгә бу даруларны эчәргә кирәк.	В) Укытучы

5) Китап ун көнгә бирелә. Г) Сатучы

6) Итәкне тегеп бетердем. Д) Артист

7) Мин яңа спектакльнең репликаларын Е) Тегүче

ятлыйм.

1	2	3	4	5	6	7

6. Подберите подходящие по смыслу слова, например, ***тирән – тирән күл***
(максимальное количество – 7 баллов).

җылы ___________________________

салкын ___________________________

йомшак ___________________________

тылсымлы ___________________________

озын ___________________________

биек ___________________________

моңсу ___________________________

7. Продолжите предложения (*максимальное количество – 6 баллов).*

1) Мин кышны бик яратам, чөнки

____

2) Саф һавада йөрү бик файдалы, шуңа күрә

____

8. Напишите вопросы к данным ответам *(максимальное количество – 15 баллов).*

1) ____
Мин бишенче сыйныфта укыйм.

2) ____
Әйе, мин татар телендә сөйләшә беләм.

3) ____
Миңа әдәбият дәресләре ошый.

4) ____
“Туган тел” шигырен Габдулла Тукай язган.

5) ____

Юк, минем энем музыка мәктәбендә укымый.

9. Добавьте возможные слова в нераспрастраненное предложение *(максимальное количество – 5 баллов).*

Мин карадым.

10. Прочитайте сказку. С каким вариантом утверждения вы согласны? *(Максимальное количество – 7 баллов)*

Төлке белән Каз

(Татар халык әкияте)

Бервакыт Төлке Казны тотып алган да:

— Каз, мин сине ашыйм! — дигән.

Каз боегып (күңелсезләнеп) калган.

— Мин риза, Төлке. Тик син миңа бер биеп калырга рөхсәт ит, — дигән Каз.

— Әйдә, бие, — дигән Төлке. — Ашарга өлгерермен әле.

Каз, канатларын җилпеп, бер урында тыпырдый башлаган. Төлке:

— Әй оста биисең, Каз! — дип көлә икән.

Ә Каз, канатларын җилпеп, бер урында торган-торган да очып киткән. Төлке авызын ачып калган.

Каз куркып еларга тотынган.	Әйе	Юк
Төлке ач калган.	Әйе	Юк
Каз оча белми.	Әйе	Юк
Каз җырлаган.	Әйе	Юк
Каз төлкедән кача алмаган.	Әйе	Юк
Каз төлкедән дә хәйләкәррәк булып чыккан.	Әйе	Юк
Әкият тапкырлык турында.	Әйе	Юк

11. Из данных слов составьте и запишите пословицу (*максимальное количество* – 3 *балла)*

бар, эшнең, вакыты, үз, һәрбер

____

12. Озаглавьте и опишите рисунок *(10 предложений, максимальное количество – 20 баллов)*

____

____

____

____

____

____

____

____

____

____

____

____

____

____

Рус телендә урта гомуми белем бирү мәктәбенең рус төркемендә укучылар өчен татар теленнән үткәрелә торган муниципаль тур олимпиада биремнәре 2025-2026 уку елы, 9 нчы сыйныф

Олимпиадные задания муниципального тура по татарскому языку для общеобразовательных организаций с обучением на русском языке (для изучающих татарский язык). 2025-2026 учебный год, 9 класс

Время выполнения – 180 минут
Максималь балл – 102

1. Озаглавьте картину. Составьте 5 вопросительных предложений по картине. (12 баллов, по 2 балла за каждый правильный ответ)

____
____
____
____
____
____

2. Задания по тексту.

1) Татарлар Россиянең һәм дөньяның төрки телле иң күпсанлы халыкларының берсе. Аларның тарихы Идел Болгары дәүләтенә барып тоташа. Татарларның мәдәнияте дөньякүләм танылу алган. Аның бәйрәмнәре, ашлары һәм сәнгате бик төрле.

2) Бүген татарлар саны буенча Россия Федерациясендә ______________ урында торалар. Аларның төп һәм ______________ ватаны - Татарстан Республикасы, аның ___________________ – Казан шәһәре. Татарлар _____________ илнең барлык __________________ диярлек, Мәскәүдән алып Ерак Көнчыгышка кадәр __________________.

3) Татар халкы______ яшәү география______ Россия белән генә чикләнми. Күп санлы һәм берләшкән диаспора бөтен Җир шары_______ таралган. Татарлар Урта Азия, Төркия, Финляндия, Германия, АКШ һәм Кытай илләре_______ яши. Хәтта мең километр ераклык______ да алар үз телләр_____, гореф-гадәтләр______ һәм мәдәни истәлекләр______ кадерләп саклыйлар.

4) Сабантуй — это древний татарский праздник. Он знаменует окончание весенних полевых работ. Праздник включает в себя спортивные состязания. Главные соревнования — это борьба и скачки. На празднике всегда много народной музыки и танцев. Гостей угощают национальными блюдами. Сабантуй символизирует радость труда и надежду на богатый урожай. Этот праздник очень любят и бережно хранят.

5) Хәзерге татарлар гасырлар дәвамында яшәп килгән традицияләрне саклыйлар. Алар фәнгә, бизнеска, мәдәнияткә һәм спортка халыкара дәрәҗәдә зур өлеш кертәләр. Дөньяда танылган татарлар күп. Минем шуларның берсе турында язасым килә...

А) Озаглавьте текст. (2 балла)

____

Б) Разделите текст на микротемы (составьте план). (10 баллов, по 2 балла за каждый правильный ответ)

____

____

____

В) С первого абзаца текста выпишите слова, в которых количество букв и звуков не совпадают. (2 балла)

Г) Во втором абзаце текста дополните предложения недостающими словами. (12 баллов, по 2 балла за каждое правильное предложение)

Д) Допишите пропущенные окончания слов в предложениях третьего абзаца (16 баллов, по 2 балла за каждый правильный ответ)

Е) Переведите четвертый абзац на татарский язык. (16 баллов, по 2 балла за каждое правильное предложение)

Ж) Продолжите содержание пятого абзаца и напишите краткий рассказ об одном всемирно знаменитом татарине (например, о деятеле науки, культуры или спорта) - 8 предложений (16 баллов, по 2 балла за каждое правильное предложение)

3. Составьте диалог из 8 реплик по ситуации: Два друга обсуждают, как провести зимние каникулы. Один считает, что читать книги — скучно и бесполезно, лучше играть в видеоигры или смотреть сериалы. Другой — страстный книголюб и пытается убедить друга, что чтение может быть увлекательным и полезным. (16 баллов)

Рус телендә урта гомуми белем бирү мәктәбенең рус төркемендә укучылар өчен татар теленнән үткәрелә торган муниципаль тур олимпиада биремнәре
2025-2026 уку елы, 8 нче сыйныф

Олимпиадные задания муниципального тура по татарскому языку для общеобразовательных организаций с обучением на русском языке (для изучающих татарский язык).
2025-2026 учебный год, 8 класс

Время проведения – 150 минут
Максималь балл – 93

1. Озаглавьте картину. Составьте 5 вопросительных предложений по картине. (12 баллов, по 2 балла за каждый правильный ответ)

____
____
____
____
____

2. Укажите слово, в котором ударение не падает на первый слог. (1 балл)
а) иртәгә
б) мәктәп
в) концертында
г) катнашачаксыңмы

3. Какое слово пишется через дефис? (1 балл)
а) яңа ел
б) әйлән бәйлән
в) кыш бабай
г) кар кызы

4. Выберите верное окончание для глагола настоящего времени 2-го лица, мн. ч. (1 балл)
«Сез китаплар укырга ______________________ ».
а) яратасыз
б) яраттыгыз
в) яратырга
г) ярату

5. Укажите ряд, состящий только из местоимений. (1 балл)
а) мөмкин, шул, беркем, бу
б) алай, анда, безнеке, бернинди
в) ихтимал, әкрен, әллә кем, ничек
г) алай-болай, ник, әйе, зур

6. В каждой строке запишите соответствующие по значению глаголы. (5 баллов)
а) Менә сагынып көткән салкын кыш та ....
б) Ул үзе белән энҗе карлар, суык бураннар ....
в) Агачлар ап-ак кар белән ....
г) Кыска көннәр, озын төннәр ....
д) Зәңгәр күктә аксыл болытлар ....

7. Укажите пословицу, в которой есть антонимы. (1 балл)
а) Ихтыярлы кеше — игътибарлы кеше.
б) Батырлыкта матурлык.
в) Бер ялган сөйләсәң — тугыз дөресеңә дә ышанмаслар.
г) Караңгы йөздән тәмле сүз чыкмас.

8. В какой последовательности необходимо поставить выражения, чтобы получилась пословица? (4 балла)
А) сыңар алма да бирә белмәгән.
Б) алма бакчасы ясап биргән
В) атасы малаена
Г) малае атасына
1) Г, Б, В, А
2) В, Б, Г, А
3) А, В, Б, Г
4) В, Г, А, Б
Җавап:______________________________

9. Прочитайте текст, по содержанию текста в таблице ставьте “+” или “-”. (18 баллов)

Декабрь — первый месяц зимы и последний месяц года, окутанный особой атмосферой ожидания волшебства. Его название происходит от латинского decem («десять»): в древнеримском календаре декабрь был десятым месяцем, поскольку год начинался с марта.

В декабре земля укрыта белоснежным покрывалом, деревья стоят в серебристом инее. Воздух прозрачный и звонкий, каждый звук разносится далеко.

Солнце поднимается невысоко. Его бледный свет рисует на снегу длинные голубые тени. Днём тихо — лишь изредка хрустит ветка под тяжестью снега.

Вечера приходят рано. Небо темнеет быстро, зажигаются звёзды. В окнах домов мерцают тёплые огни. Снег от этого кажется ещё белее, а тишина — глубже.

В декабре всё будто замирает. Город постепенно наряжается к празднику: в окнах загораются гирлянды, на площадях появляются ёлки, а в воздухе витает запах мандаринов и хвои. Время будто замедляется, давая нам разглядеть каждую снежинку и прислушаться к собственному сердцу. Это время ожидания — Нового года, чудес и добрых встреч.

№	Җөмләләр	Әйе	Юк
1.	Декабрь - кышның беренче ае.		
2.	Җир - ап-ак кар белән, агачлар көмеш бәс белән капланган.		
3.	Һава чиста һәм салкын, һәр аваз еракка китеп тарала.		
4.	Кояш югары күтәрелә.		
5.	Кояшның аксыл яктысы кар өстендә зәңгәр күләгәләр ясый.		
6.	Көндез тыныч, кар авырлыгы астында ботаклар сына.		
7.	Кич бик соң җитә.		
8.	Күк тиз караңгылана, йолдызлар кабына.		
9.	Өйләрнең тәрәзәләрендә сары утлар җемелди.		

10. Допишите окончания слов в предложениях. (13 баллов)

№		Баллы	Сумма

	Предложения	(макс.) 13)	(фактич.) ( )
1.	Декабрь – ел_____ соңгы ае, ул могҗизалар_____ бай.	2	
3.	Декабрь атама_____ латинча decem («ун») сүзе_____ килеп чыга.	2	
4.	Борынгы грек календаре______ декабрь унынчы ай булган, чөнки ел март_______ башланган.	2	
5.	Шәһәр әкренләп бәйрәм______ әзерләнә: тәрәзәләр______ гирляндалар кабына, мәйданнар______ чыршылар басып тора.	3	
6.	Һава_______ мандарин һәм ылыс исе аңкый.	1	
7.	Декабрь______ без һәр кар бөртег_____ күреп калырга һәм үз йөрәгебез_______ колак салырга тырышабыз.	3	

11. Используя содержание текста 9-го задания, составьте диалог из 10 реплик. (20 баллов, по 2 балла за каждую правильную реплику)

____
____
____
____
____
____
____
____
____
____
____
____

12. Напишите краткое сочинение-рассуждение о пользе чтения художественной литературы. (8 предложений - 16 баллов)

____
____
____
____
____

Задания муниципального этапа республиканской олимпиады школьников по татарскому языку для русскоязычных учащихся школ с обучением на русском языке
2025-26 учебный год, 10 класс

Рус мәктәпләрендә белем алучы рус телле укучылар өчен татар теленнән республика олимпиадасының муниципаль туры биремнәре
2025-26 уку елы, 10 сыйныф

Время проведения (үткәрү вакыты) – 180 минут

Максимальный (максималь) балл – 90

1.

1) **Портреты каких известных личностей Вы узнали? Напишите. (3 б.).**
2) **Напишите 5-6 предложений, характеризующие деятельность одного из них (**по **3** балла за каждое правильное предложение, макс. б. – **18**)

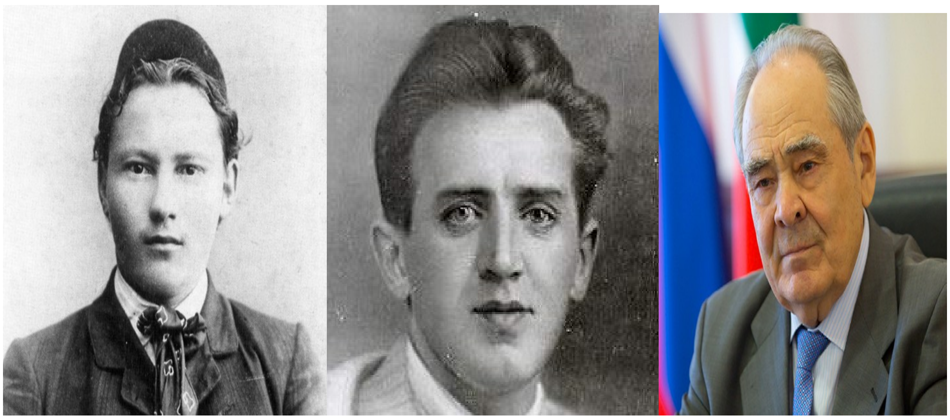

____
____
____
____
____
____
____
____
____
____

____
____
____
____
____

2. Найдите правильный перевод предложения : ***“Бөтен ышанычым сездә*** **(1 б.).**

1) Вся надежда на вас.
2) Вся наша надежда.
3) Я на вас надеюсь.
4) Я навеки ваш.

3. Калын хәрефләр белән бирелгән фигыльнең төрен билгеләгез (1 б.).

Ленар микрофон янына ***килеп*** *рәхмәт әйтә башлады.*

1) сыйфат фигыль
2) хәл фигыль
3) исем фигыль
4) инфинитив

4. В какой последовательности необходимо поставить выражения, чтобы получилось предложение? (1 б.)

А) вакытында аша

Ә) җимешне

Б) вакытында эшлә

В) эшне

5. Прочитайте текст и переведите на русский язык (по2 б., макс.б. 14).

Нәрсә соң ул ясалма интеллект?

Гади генә итеп әйткәндә, ясалма интеллект ул компьютерның кеше кебек мөстәкыйль карарлар кабул итә белүе. Соңгы елларда бу юнәлеш бик алга китте. Белгечләр төрле өлкәдә куллану өчен программа һәм кушымталар ясый башладылар. Иң уңышлы дип саналганнары сәнгать өлкәсенә карый. Мәсәлән, күптән түгел автопортретларны төрле стильләрдә үзгәртеп ясый

торган кушымта барлыкка килде. Бу гына да түгел, текст буенча рәсем ясый торган нейрочелтәрләр барлыкка килде.

6. **Допишите продожение пословиц (по 2 б., макс. б. - 6).**

Дөньда иң кечкенә бәхет – байлык, иң зур бәхет - ... .

Сәламәтлекне сатып .... .

7. Выполните коммуникативные задания (по 2 балла за каждый правильный ответ, макс. б. -10).

Скажи родителям (маме , папе):

- что ты беспокоишься за их здоровье;

- что им необходимо ехать отдыхать;

- что очень полезно употреблять витаминные продукты;

- что перед сном нужно гулять на свежем воздухе;

____

- что ты очень благодарен (на) им и очень хочешь, чтобы они были здоровые;

____

8. **В какой последовательности нужно расставить предложения, чтобы получился текст? (Макс. б. – 4).**

А) Соңгы елларда умартачылык продуктларының дәвалау үзенчәлекләре фәнни нигездә өйрәнелә.
Ә) Ашамлык буларак та бал бик файдалы.
Б) Бал составында алтмышка якын матдә барлыгы ачыкланды.
В) Бал борынгы заманнарда ук дәвалау максатында файдаланылган.

1) Б, Ә, А, В   2) В,А, Б, Ә   3) Ә, А, В, Б   4) Ә, В, А, Б
2)

9. **Допишите пропущенные окончания (по 1 б., макс. б.- 12).**
   1) Табигатьне сакл... өчен пластик куллан... , аның урынына биотукыма куллан... кирәк.
   2) Марс... су бар, ләкин кеше... өчен яраклы һава юк. Ул колонияләштер... өчен иң якын планета.
   3) Фрилансерлар чит... тор... эшлиләр. Алар төрле чит ил... сәяхәт ит... алалар, эш... алучылар... мөмкин кадәр бәйсез.

10. **Прочитайте текст. Как вы думаете, какой был ответ Сократа, изложите в 9-10 предложениях (по 2 балла за каждое правильно составленное предложение, макс. б -20).**

Бервакыт Сократ кешеләргә сорау бирде:
- Тормышта иң мөһиме нәрсә?

Аларның берсе әйтте:
- Тормышта иң мөһиме – ул сәламәтлек.

Икенчесе әйтте:
- Иң мөһиме көчле һәм яхшы, матур гәүдәле булу.

Өченчесе әйтте:
- Иң мөһиме – акча һәм җәмгыятьтә югары дәрәҗәдәге кеше булу.

Барысы да сөйләп бетергәч, алар Сократтан сорадылар:
- Ә син бу турыда ни уйлыйсың?

Сократ әйтте:

- .....

Задания муниципального этапа республиканской олимпиады школьников по татарскому языку для русскоязычных учащихся школ с обучением на русском языке 2025-26 учебный год, 11 класс

Рус мәктәпләрендә белем алучы рус телле укучылар өчен татар теленнән республика олимпиадасының муниципаль туры биремнәре 2025-26 уку елы, 11 сыйныф

Время проведения (үткәрү вакыты) – 180 минут

Максимальный (максималь) балл – 97

1.Озаглавьте картину (2 б.).
Составьте 5 вопросительных предложений по картине (по 3 балла за каждое предложение, макс. б. – 15+2=17 б.).

2. **К словосочетаниям присоединяйте окончания и с ними составьте предложения** (За каждое правильное словосочетание и правильно составленное предложение по 2 балла (1+1), **макс. б. – 6).**

Нәрсәне?	**Кая?**	**Кайда?**
Сөембикә манарасы...	Сөембикә манарасы...	Сөембикә манарасы...

3. Среди слов, приведенных в скобках, найдите правильный вариант и подчеркните (по 2 б, макс. -10) .

1). Урмандагы алан (кебек, буйлап, дип) Керпе бара. 2). Кая (карама, күрмә, тыңлама), кыштырдавык яфраклар. 3). Аяк асты, бөтен тирә-як сары, кызгылт (агачлар, ботаклар, яфраклар) белән түшәлгән. 4) Калын итеп түшәлгән яфрак (келәм, идән, җир) өстеннән баруы кызык та, рәхәт тә. 5). (Язның, җәйнең, көзнең) шушындый җылы, вак яңгыр сибәләп торган вакытын ярата Керпе. (Ф.Сафиннан)

4. **Выберите и вместо многоточия ставьте фразеологизм.** (по 2 б., макс. б. -8)

А. Бу мәсьәләгә ________________ярамый.

Ә. Узган ел ____________________вакыйгаларга бай булды.

Б. Әнием аш-су пешерергә бик оста, аның бәлешләре ______________була.

В. Кешедән ____________ җиңел, аңа ярдәм итергә тырышырга к***ирәк.***

1) телеңне йотарга
2) йөз чөерергә
3) уңышлардан баш әйләнергә
4) күз йомарга

5**. Найдите слова, спрятанные в следующих словах (макс.-10 б.).**

умыртка, юмартлык

6. Прочитайте, напишите ответ (макс. – 5 б.)

Роза, Нина, Наза, Әсма бер малай белән танышалар. Үзләренең исемнәрен әйтәләр дә:

- Синең исемең ничек соң? – дип сорыйлар.
- Берегезнең исеменнән беренче хәрефне, икенчегезнең исеменнән икенче хәрефне, өченчегезнең исеменнән өченче хәрефне, дүртенчегезнең исеменнән дүртенче хәрефне алып, бергә тезгәч, минем исемем килеп чыга, - дигән малай.

Малайның исеме ничек булган?

7. Выберите правильный вариант (макс. б. -5)

Проблемалар килеп чыкса, якын кешеләрең белән *киңәшләшергә/ көлешергә/елашырга* кирәк.

Кешеләргә уңай хисләр *кирәкми/булмый/ярдәм итә.*

Тискәре эмоцияләрне *булдыр/онытма/уңайлары белән алмаштыра бел.*

Начар кәеф булса*, ела/кычкыр/сәбәбен аңларга тырыш.*

Сәламәтлекне какшатуга сәбәп була торган эмоцияләрне *кичер/сакла/контрольдә тот.*

8. Переведите на русский язык (за каждую фразу по 1б., макс. 5 б.).

1. Мин синең белән тулысынча килешәм.
2. Һичшиксез! Әлбәттә!
3. Мин катгый рәвештә каршы.
4. Булмас!
5. Менә сиңа мә!

9. Составь предложения, раставив слова, выражения правильно (по 1 б., макс.б -5)

1. гореф-гадәтләр/саклана/авылларда/яхшы/ кечкенә шәһәрләрдә/
2. авылларның / тарихы/сузыла/кечкенә шәһәрләрнең/күп елларга
3. үзенчәлеге бар/авылның/һәр шәһәрчекнең/үзенә генә хас/
4. бер-берсен белән/кечкенә шәһәрдә/дус яши/авылда/кешеләр/
5. табигать тә/матур /кечкенә шәһәрдән/ерак түгел

1.____
____
2.____
____
3.____
____
4.____
____
5.____
____

10. Прочитайте текст и выполните задания по тексту (макс.б. -4+6+16=26)

Туган илне сагыну дигән хис тә төрле дәрәҗәдә, төрлечә була икән. Менә син чит ил урамнарында ялгыз йөреп кара. Шагыйрь әйтмешли, син кем кадерлесе анда? Кинәт авырдың, ди. Докторга күренү өчен, күпме доллар кирәк? Синең өчен анда беркем дә җавап бирми, син анда бирәүгә дә кирәк түгел. Чит дөньяның иң эре башкаласында, иң зур урамның уртасында син – ком бөртеге. Ватан дигән газиз җирне әнә шунда син бөтен нечкәлеге белән аңлый башлыйсың. Мин бу хисне күп тапкырлар дөньяның күп калаларында кичердем. Бу хис Римда, Тегеранда, Каһирәдә, Истанбулда, Коломбода, гомумән, бер җирдә дә минем күңелемнән китмәде. Чын сагыну үзен шунда танытты.

Безнең авылда яшьлеген Уральск шәһәрендә уздырган тегүче Гатият абзый бар иде. Ул заманында Тукайлар, Кариевләр белән таныш булган. Шул абзый сөйли торган иде: "Чит җирләрдә шунысы читен: үз авылыңның су буендагы ташына кадәр сагынасың". Без, малайлар, аннан көлә идек. Су буендагы чыпчык ташын кем сагынсын? Ләкин без ашыгыбрак көлгәнбез. Гатият абзыйның бу сүзләрен мин хәзер яхшы аңлыйм.

Һәркемнең үз балачагы, үз шәһәре, үз авылы, үз чишмәләре, үз таулары бар. Һәркем дөньяда безнең шәһәрдән, авылдан, чишмәдән, таудан да матур урын юк дип ышанып яши бирә.Җир шарында алты кыйтга бар һәм алар һәрберсе үзенчә матур. Әмма иң матуры, әлбәттә, син туган, син үскән җир.

(М.Мәһдиев)

1) Придумайте название текста (4 б.)

____

2) Назовите смысловые абзацы текста (по 2 б., макс. б. - 6).

____

____

____

____

____

____

3) **Изложите в 6 - 8 предложениях суть отрывка из текста.**

(по 2 б., макс. б. – 16)

____

____

____

____

____

____

____

____

____